

MACKÓ ÚR

Írta: Lőrinczy György

Minden magyar gyerek tudja, hogy Mackó úr nem király, nem fölséges úr, még csak nem is vicispán. Mackó úr sokkal szerényebb annál, semhogy ilyen magas hivatalokra vágyakoznék. Ő csak a híres tányértalpú, tekintetes, nemes, nemzeti és vitézlő Mackó Muki, a máramarosi erdőbirtokos, méznyalogató, husángtördelő hőse a rengetegnek, aki minden tudományát az oláh medvetáncoltatótól tanulta. Mert Mackó Muki maga is medve, persze. De olyan, amilyen sohasem volt és sohasem is terem több, sem Magyarországon, sem azon kívül.

Nem király, nem vicispán, mégis uralkodik és hódít. Uralkodik a szívünkön.

A telet barlangkastélyában álmodja által, mert a tekintetes úr nem barátja se szélnek, se viharoknak, még kevésbé a zimankónak. Nagyon vigyáz az egészségére, meg a gyönyörű bundájára. Hanem aztán gyertyaszentelőkor kipillant a rengetegbe. Körülnézi a világot, vajon milyen az idő.

Ő már úgy ismeri az idők járását, hogy csalhatatlanul megérzi, közel van-e a tavasz, vagy pedig Télapó meg akarja tréfálni Mackó urat. Hogy kicsalogassa a korai verőfényre, aztán havas fürgeteggel megint csak visszakergesse a föld alatt való barlangjába. Az ilyen tréfát a tekintetes úr egy csöppet se szereti. Inkább ki se lép a kastélyából, hanem visszafekszik a mohágyára.

De mikor a tavasz igazán beköszönt, mikor már a Mackó-kastély nagyúri cselédsége megtölti az éléskamarát lépes mézzel, tengerivel, acélos búzával, s a házi muzsikás, a tücsök, vígan cirpeli a tányértalpú indulót, akkor a tekintetes úr már tüstént tisztában van vele, hogy hány hét a világ.

Olyankor nagy porolás, tisztogatás, rendezkedés esik a Mackó palotájában, meg a messzi környéken. Kivasalják a tekintetes úr parádés ruháit, kalapjait, rendbe hozódnak az ősi tajték-pipák, iszákok, tarisnyák. Miután a tekintetes úrnak a piros bugyellárisa is rendesen tele van s az újságokból már megtudta, hogy a nagyvilágban mi történik olyan, amit érdemes megnézni, hát befogat és útnak indul.

Tudja, hogy mint magyar medvének, az a fő-fő kötelessége, hogy legelőször is Magyarországot ismerje meg. Sok magyar ember tanulhat tőle ebben is. Olyan, aki az egész világot ismeri és bejárta már, csak éppen a maga hazáját nem. Mit is tudhat az a hazáról, aki még sem Budapestet, sem Szegedet, sem az aggteleki Baradlát, a dobsinai jégbarlangot, sem a lomnici csúcsot, sem a Hortobágyot nem látta!

Nohát, mondhatom, hogy a Mackó úr mindenütt megfordult. S azt is, hogy utazásai sok gondot adnak mindenkinek mindenütt, ahová Muki uraság beüti hatalmas orrát.

A tekintetes úr ugyanis mindent megnéz, mindent kitapasztal, mert mindent tudni, látni, hallani akar. S ez a nagy érdeklődése aztán tömérdek mulatságos kalandba sodorja. Mint erdei ember, vagyis medve, nem igen érti a nagyvárosok divatját, szokását, néha még a hivatalok nyelvét se, ami miatt nem egyszer ki is csúfolják.

Vasúton, kocsin, villamoson, gyalog, komfortáblin, löcsös szekéren, mindenütt akad ismerősre, akivel szóba állhat, de Mackó úr nem veti meg az idegent se. Sőt ahhoz még barátságosabb. Elmegy a színházba is, a cirkuszba is. Sőt maga is föllép, magát mutatni. De csak akkor, ha muszáj.

Különben ki győzné azt mind elmondani, ami vele, meg az érdemes atyafiságával megesett! Mackó úr már tizenkétszer indult eddigelé útnak s ezer kalandjáról, bajáról, bújáról, tapasztalásáról tizenkét gyönyörű könyvet írt meg eddigelé a tekintetes, nemes, nemzeti és vitézlő tányértalpú Mackó familia írónakja: *Sebők Zsigmond*.

Tizenkét híres utazásról, tizenkét szép könyvet. Tele mesével, jó kedvvel, nótával, tréfával, viszontagsággal s okulással. Mackó úr kalandjaiból sok olyat megtanul a magyar gyerek, aminek aztán maga is hasznát veheti. És ha elolvassa Mackó Muki utazásait, tudom, maga se fogja sajnálni a fáradságot, meg az időt attól, hogy elolvassa, de attól se, hogy bűvös-bájos magyar hazánk rónáinak, bérceinek, városainak, pusztáinak szépséges világát közvetlenül is megismerje. S a maga szemével, szívével és eszével nézze, lássa, tapasztalja, hogy az emberi munka, szorgalom, tudomány, lelkesedés, hazaszeretet és akaraterő mennyi szépet, mennyi nagyot alkot a magyar földön! Hogy miképpen fordít mindent az emberiség javára, a magyarság dicsőségére, gyarapodására.

Magam is, mikor elolvasgatom Sebők Zsigmond gyönyörű könyveit, sokszor azt se tudom igazában, hogy tanulok-e, vagy mulatok. Csak azt érzem, hogy okosabb, kedvesebb, tanulságosabb és mulattatóbb könyvet keveset írtak a magyar gyerek számára annál a tizenkét könyvnél.

Mikor elkezdem olvasni ezt a tizenkét könyvet, olyan soknak látom, mikor elolvastam, akkor meg olyan, mintha csak egy röpke óra lett volna az egész, amíg elejétől a végére értem. S hogy milyen jó volna, ha Sebők Zsigmond még legalább másik tizenkettőt írna hozzája. Mackó Mukiról, meg a hazájáról. A mi édes, a mi szépséges magyar hazánkról!

(Az *Én Újságom*, 1908/52.)